

راهبرد میان مدت ۲۰۲۱-۲۰۱۴ یونسکو

در زمینه آموزش

هدف راهبردی ۱: حمایت از دول عضو برای توسعه نظامهای آموزشی جهت ایجاد یادگیری مادام العمر^۱ با کیفیت و فراگیر برای همه

۲۴. آموزش، یادگیری و مهارتها، نیرو محرکه های توسعه فراگیر و پایدار هستند. این نکته در سطح گسترده ای مورد تایید قرار گرفته که هیچ کشوری نمی تواند شرایط معیشتی مردمش را بدون سرمایه گذاری قابل توجه در آموزش بهبود بخشد. گرچه از سال ۲۰۰۰، پیشرفتهای اساسی در افزایش دسترسی به آموزش پایه و کاهش نابرابریهای جنسیتی در نرخ ثبت نام صورت پذیرفته است، هنوز میلیونها کودک، جوان و بزرگسال، از فرصتهای یادگیری محرومند که اغلب آنها دختران و زنان هستند. لازم است تلاشهای بیشتری برای تسریع پیشرفت جهت گسترش فرصتهای یادگیری خصوصا محرومترین گروهها، برای پرداختن به چالشهای نابرابری اجتماعی انجام شود.

۲۵. به هر ترتیب، پیشرفتهای قابل توجهی که در افزایش دستیابی به آموزش پایه انجام شده با بهبود کیفیت و تناسب آموزش همراه نشده است. میلیونها کودک مدرسه را ترک کرده اند، بدون اینکه مهارتهای پایه مانند خواندن و نوشتن را کسب کرده باشند. در بسیاری از کشورها، جوانان فارغ التحصیل شده اند،

¹ .lifelong learning

بدون اینکه در بازار کاری که درگیر تحولات پرشتاب است، وارد شوند یا باقی بمانند. علاوه بر این، افزایش قابلیت دسترسی به اطلاعات و دانش از طریق فناوری، نظامهای آموزشی را دگرگون می‌سازد، فرصتهای یادگیری را گسترش می‌دهد و نیز تقاضایی را برای کسب مهارتهای جدید پدید می‌آورد. این مطلب در نوع توانمندیهایی که معلمان باید دارا باشند، تاثیر می‌گذارد زیرا نقش آنها از "انتقال دهنده دانش"^۲ به "تسهیل گر یادگیری"^۳ در حال تغییر است. در عین حال، در بسیاری از کشورها، کمبود جدی از معلمان متخصص و واجد شرایطی که باید آموزش با کیفیت را برای تعداد فزاینده فراگیران فراهم سازند، وجود دارد.

۲۶. یونسکو باید طی سالهای ۲۰۲۱-۲۰۱۴ به این چالشها، از طریق تمرکز بیشتر بر بهبود کیفیت آموزش، فرآیندها و نتایج یادگیری در آموزش، پاسخگو باشد. این سازمان به منظور تحقق جوامع دانش بنیاد و یادگیرنده مادام العمر فراگیر، هدایت رویکرد کل نگرانه و حقوق محور در آموزش را ادامه خواهد داد. یونسکو گسترش دستیابی به فرصتهای یادگیری در همه دوران زندگی را از طریق مسیرهای چندگانه (آموزش رسمی، یادگیری غیر رسمی و آزاد) ارتقا خواهد بخشید و تضمین خواهد کرد که نظامهای آموزشی و یادگیری، فراگیر و حقوق محور باشند و به تنوع فراگیران توجه کنند. یونسکو تلاشهایش را به سوی تحقق فرصتهای برابر برای دختران و پسران در آموزش از طریق محور قرار دادن موضوع جنسیت در آموزش، و برنامه ریزی ویژه در ارتباط با جنسیت در حوزه های اولویت دار، تقویت خواهد کرد.

۲۷. یونسکو دول عضو را برای توسعه سیاستها و طرحهای گسترده بخشی و بهبود مدیریت و حاکمیت بخش عمومی، تقویت خواهد کرد و با کشورها در زمینه اصلاح نظامهای آموزشی همکاری خواهد کرد و توجه ویژه ای به حمایت از بازسازی نظامهای آموزشی در کشورهایی که از جنگ و بلایای طبیعی آسیب دیده اند، مبذول خواهد داشت.

۲۸. در پیگیری رویکرد کل نگرانه^۴ یونسکو حمایت فنی برای توسعه زیر بخشهای آموزش، و سیاستها، راهبردها و برنامه های مرتبط با آن، از آموزش پایه تا آموزش عالی شامل سوادآموزی و توسعه مهارتها را تدارک خواهد دید. ظرفیتهای منابع را به طور راهبردی، برای اجرای برنامه های هدفمند که بر زیر بخشهای مختلف در هر دوره چهارساله متمرکز باشند، در راستای تقویت اجزای پایه نظامهای یادگیری مادام العمر، به کار خواهد گرفت. طی چهار سال اول راهبرد، سه زیر بخش: سواد آموزی، آموزش فنی و حرفه ای و

۲. transmitter of knowledge

۳. enabler of learning

۴. holistic approach

آموزش عالی در اولویت خواهند بود- که حوزه های کلیدی برای دول عضو هستند و مزیت تطبیقی قوی برای یونسکو دارند. سواد آموزی جوانان و بزرگسالان، پایه یادگیری مادام العمر و کسب مهارتهاست . یونسکو، سواد آموزی، به ویژه برای جوانان و بزرگسالان را ارتقا خواهد بخشید . با تاکید بر پیشرفتهای دهه سواد آموزی ملل متحد، از کشورهایی که بیشترین تعداد بیسوادان را دارند از جمله نه کشور پرجمعیت، حمایت خواهد کرد. فعالیتهای یونسکو بر ارتقای برنامه های سوادآموزی در سطح ملی، شامل یادگیری برای مهارتهای قرن بیست و یکم و آموزش برای شهروندی جهانی و از طریق شیوه های انتقالی جدید از قبیل یادگیری از طریق ابزارهای الکترونیکی همراه ^۵ و ICT متمرکز خواهد شد. یونسکو از طریق توسعه مهارتها برای جهان کار، از بازنگری سیاستهای آموزش فنی و حرفه ای ، به اشتراک گذاشتن دانش و راهبردها برای تسهیل انتقال از مدرسه به جهان کار، حمایت خواهد کرد. یونسکو برای دسترسی گسترده تر به آموزش عالی با کیفیت، به عنوان ابزار اصلی ایجاد جوامع دانش بنیاد فراگیر و متنوع، از طریق توجه به موضوعاتی مانند متنوع سازی نظامها و خدمات و تضمین کیفیت ، تلاش خواهد کرد .

۲۹ . یونسکو پاسخگوی نیاز بهبود کیفیت درآموزش و یادگیری از طریق تمرکز بر حوزه های کلیدی زیر خواهد بود : به کمبود جدی معلمان متخصص در بسیاری از کشورها ، از طریق ارتقای توسعه شغلی معلمان ، توسعه استعدادهای آنان، خصوصا نهادهای تربیت معلم و انتشار تجارب جدید که کارآئی معلمان را بهبود بخشند، توجه ویژه خواهد کرد. فرصتهای یادگیری مدرن، خصوصا از طریق استفاده از ICT در آموزش را گسترش خواهد بخشید. سرانجام ، یونسکو کار در حوزه هایی که برای بهبود یادگیری اساسی هستند مانند برنامه درسی، تعلیم و تربیت و ارزیابی نتایج یادگیری را ، تقویت خواهد کرد.

۳۰ . کشورها یا جمعیتهایی که بیشترین نیاز را در تحقق اهداف مورد توافق بین المللی توسعه دارند، در اولویت و حمایت ویژه قرار خواهند گرفت . بنا بر این ، تا سال ۲۰۱۵ ، تسریع پیشرفت در اهداف آموزش برای همه و اهداف توسعه هزاره و بسیج همه شرکا برای آخرین " تلاش بزرگ " با حمایت هدفمند برای کشورهای در اولویت، که دو سوم آنها در افریقا هستند، مورد توجه ویژه قرار خواهد گرفت. یونسکو با تشخیص پیشرفتهای مهمی که توسط بسیاری از کشورهای افریقائی برای تحقق اهداف آموزش برای همه در دهه

^۵ Mobile learning شیوه جدیدی از یادگیری است که بر اساس ابزارهای الکترونیکی همراه از قبیل گوشی های تلفن ، رایانه های همراه و ابزارهای جدید سمعی و بصری شکل گرفته است. کاربرد این شیوه از یادگیری در زندگی روزمره، امکان استفاده موثر از داده های متنوع آموزشی که شامل کتابها، لغت نامه ها، دایره المعارف ها، نقشه های جغرافیائی و... را فراهم می آورد و مبتنی بر تقویت توانائی های متفاوت فراگیران از قبیل صحبت کردن ، گوش دادن ، خواندن ، نگاه کردن ، جستجو برای اطلاعات ، انجام محاسبات و... است .

گذشته انجام شده است، بخش مهمی از منابع و اقدام برنامه ای را در دوره ۲۰۲۱-۲۰۱۴ برای کمک به دول عضو آفریقائی جهت رفع چالشهای آموزشی که باقی مانده اند و کمک به توسعه اقتصادی - اجتماعی آنها، صرف خواهد کرد. تاکید ویژه ای بر تقویت توسعه حرفه ای معلمان، سواد آموزی، توسعه مهارت‌های شغلی و آموزش عالی داده خواهد شد.

هدف راهبردی ۲: توانمندسازی فراگیران برای تبدیل به شهروندان جهانی خلاق و پاسخگو

۳۱. دسته ای از عوامل، آسیب پذیری عمیق را تداوم می بخشد، گسست اجتماعی را تشدید می کنند و صلح و ثبات جهانی را تهدید می کنند. شکاف بین ثروتمندان و فقرا در داخل کشورها و نیز بین آنها در حال گسترش است. چالشهای اساسی تضمین توسعه پایدار، برابری و شمول است که هنوز به قوت خود باقی است. بخش اعظمی از جمعیت جهان در حوزه هائی که از جنگ و خشونت آسیب دیده اند، زندگی می کنند. علاوه بر این، بلایای طبیعی از جمله آنهایی که با تغییر اقلیم ارتباط دارند، خصوصا تاثیرات مخربی بر فقیرترین افراد بر جای می گذارند.

۳۲. آموزش به عنوان مسیری برای تغییر پایدار، می تواند پاسخ نیرومندی برای کمک به تخفیف این چالشها ارائه دهد. آموزش تاثیر مستقیمی بر کاهش فقر، برابری جنسیتی، بهداشت و پایداری زیست محیطی دارد. یک هدف اساسی آموزش، ترویج و تاثیر بر ارزشها، طرز تلقی ها و رفتارهایی است که فراگیران را برای اینکه تبدیل به کمک کنندگان موثری برای جامعه سالمتر، برابرتر، صلح آمیز تر و پایدارتر شوند، توانمند می سازد.

۳۳. یونسکو با رسالت بین رشته ای که دارد، منحصراتولی ارتقای آموزشی است که فراگیران را برای درک چالشهای اجتماعی و ارائه پاسخهای خلاق و موثر به آنها، توانمند سازد: تا برای ایجاد جوامع پایدار، برابر و صلح آمیز مبتنی بر اصول عدالت اجتماعی و احترام به حقوق بشر، برابری جنسیتی، تنوع و محیط زیست سهیم باشند؛ در فرآیندهای دموکراتیک مشارکت فعالانه داشته باشند و به طور شایسته ای زندگی را هدایت کنند.

۳۴. این امر از طریق حمایت از دول عضو تحقق خواهد یافت، برای تضمین اینکه محتوا، فضاها، تجارب و فرآیندهای یادگیری، کسب استعدادهای مرتبط و لازم برای مقابله با چالشهای جهانی و محلی از قبیل تفکر نقادانه، خلاقیت، درک ابعاد اخلاقی توسعه انسانی و شهروندی فعال و پاسخگو را، پرورش دهند.

تاکید بیشتری بر گسترش نقش آموزش در پاسخگوئی به چالشهای قرن بیست و یکم داده خواهد شد .
یونسکو به ویژه ، تلاشهای خود را در سه حوزه زیرگسترش خواهد داد :

- یونسکو آموزش صلح و حقوق بشر برای شهروندی جهانی ، خصوصا در چارچوب توصیه نامه ۱۹۷۴ مربوط به آموزش برای تفاهم بین المللی، همکاری و صلح مرتبط با حقوق بشر و آزادیهای بنیادی را ارتقا خواهد بخشید؛ و قطعنامه مجمع عمومی ملل متحد در زمینه آموزش برای دموکراسی (A/RES/67/18) ، طرح عمل بین بخشی و بین رشته ای یونسکو در زمینه فرهنگ صلح و عدم خشونت (قطعنامه ۶۶ / کنفرانس عمومی ۳۶) ، قطعنامه کنفرانس عمومی یونسکو (قطعنامه ۱ / کنفرانس عمومی ۳۷) و ابزارهای دیگر بین المللی را ترویج خواهد کرد.
- در زمره تلاشهای لازم برای تحقق توسعه پایدار، یونسکو ارتقای آموزش برای توسعه پایدار را به عنوان یک عنصر یکپارچه از آموزش با کیفیت تداوم خواهد بخشید و ادغام آموزش برای توسعه پایدار را در سیاستها، طرحها، برنامه های درسی، تعلیم و تربیت و ارزیابی، از طریق مساعدت فنی، نظارت و حمایت مبتنی بر مستندات^۶ تقویت خواهد کرد . بنا براین، پیگیری موثر دهه آموزش برای توسعه پایدار را تضمین خواهد کرد و
- یونسکو آموزش بهداشت شامل اچ آی وی و آموزش جامع جنسی را ترویج خواهد کرد که مهارتهای لازم برای شیوه های زندگی بهداشتی را ارائه می دهد و فضاهای یادگیری برابر و سالم را ترویج می بخشد که رفاه فراگیران را گسترش می دهد و منجر به بهبود نتایج یادگیری می شود.

هدف راهبردی ۳: ارتقای آموزش برای همه و شکل دهی دستور کار بین المللی آینده آموزش

۳۵. هشت سال آینده فرصت مغتنمی خواهد بود. دستورکار توسعه ، نقطه عطفی در سال ۲۰۱۵ خواهد بود که فرصت مناسبی برای ارزیابی پیشرفتهای انجام شده و طراحی یک دستور کار جدید و یک چارچوب جدید برای توسعه، بر اساس تحلیل نیازها و چالشهای درحال ظهور است : اکنون زمان احیای تعهد است . حفظ آموزش در صدر اولویت دستور کار جهانی توسعه ، وظیفه مهمی برای یونسکو است. در عین حال، با تشخیص اینکه آموزش برای همه یک دستور کار ناتمام است، یونسکو به طور کامل متعهد بر ارتقای همکاری با ذینفعان و شرکا برای تحقق شش هدف آموزش برای همه، در آخرین " تلاش بزرگ"^۷ قبل از سال ۲۰۱۵ خواهد بود.

⁶ .evidence-based advocacy

⁷ .big push

۳۶. یونسکو، نقش خود را به عنوان نهاد راهبر و هماهنگ کننده آموزش برای همه در سطح جهانی طی مدتی که تا سال ۲۰۱۵ برای دستیابی به اهداف توسعه هزاره و اهداف آموزش برای همه باقی مانده است، انجام خواهد داد و در زمینه گسترش و تقویت شراکت برای آموزش، تلاش خواهد کرد. یونسکو ارزیابی های ملی پیشرفت در زمینه آموزش برای همه را تسهیل خواهد کرد و از اولویتهای سیاستگذاری در سطح کشوری به عنوان مبنائی برای تدوین دستور کار جهانی آموزش برای سال پس از ۲۰۱۵، در سطوح منطقه ای و جهانی حمایت خواهد کرد. به طور دقیق درسهای آموخته شده را مرور و بازبینی خواهد کرد و بحث در مورد دستور کارهای توسعه و آموزش در سطح بین المللی پس از سال ۲۰۱۵ را هدایت خواهد کرد. یونسکو تلاش خواهد کرد که آموزش، به مثابه یک حق اساسی انسانی و یک پیش شرط برای صلح و توسعه برابر و پایدار، به عنوان یک اولویت جهانی پس از سال ۲۰۱۵ باقی بماند.

۳۷. در پاسخ به نیاز سیاست گذاری مبتنی بر شواهد و مدارک^۸، یونسکو نقش اساسی خود را در نظارت بر پیشرفت آموزش از طریق جمع آوری، تحلیل و انتشار داده ها، با تاکید بر تجارب غنی موسسه آمار یونسکو و انتشار گزارش نظارت بر پیشرفت جهانی آموزش برای همه ادامه خواهد داد. علاوه بر این، ارتقای آموزش به عنوان یک حق انسانی برای همه فراگیران را تداوم خواهد بخشید و از دول عضو برای بازبینی و به روز کردن چهارچوبهای حقوقی جهت توجه به حق آموزش کیفی برای همه، حمایت خواهد کرد.

۳۸. علاوه بر این، یونسکو نقش خود را به عنوان آزمایشگاه ایده ها و نوآوریها در زمینه آموزش، تداوم خواهد بخشید و بحثهای بین المللی در مورد جریانات مهم و چالشهای جدید در زمینه آموزش را هدایت خواهد کرد و گفتگوهای جهانی در مورد سیاستهای آموزشی در بین دول عضو را تسهیل خواهد نمود. یونسکو روشهای جدید برای مفهومی گردانیدن آموزش و یادگیری، سهم آنها در توسعه اجتماعی، همچنین شیوه های جدید برای همکاری بین المللی در این حوزه ها را، ترغیب خواهد کرد. برای تحقق این امر، یونسکو باید یک انگیزه بین المللی برای سنجش توجه سیاسی و تخصیص منابع به آموزش و یادگیری، ایجاد کند: جنبه آینده نگری را در تدوین و برنامه ریزی سیاستهای آموزشی ادغام نماید و بر اساس شواهد و مدارک از طریق نظارت بر توسعه آموزش و تغییر روندها در سطوح ملی، منطقه ای و جهانی نظارت کند.

⁸ . evidence-based policy-making

۳۹. یونسکو با تاکید بر نقش و قدرت حمایتی خود، برای تضمین حمایت چندگانه از آموزش در سطوح ملی، منطقه ای و جهانی، از طریق تقویت هماهنگی و همکاری در میان شرکا و ذینفعان کلیدی، اقدام خواهد کرد. در چهارچوب متحول همکاری در زمینه توسعه در سطح جهانی، یونسکو همکاری جنوب-جنوب و شمال-جنوب-جنوب را به عنوان روشهای اصلی اجرائی تقویت خواهد کرد و همکاری با شرکای مهم دیگر در چارچوب نظام ملل متحد و فراتر از آن را گسترش خواهد داد. یونسکو به تقویت شراکت برابر بین کشورها به ویژه از طریق تقویت همکاری فنی بین کشورهای در حال توسعه و جذب منابع از اهدا کنندگان جدید، مبادرت خواهد ورزید. یونسکو همکاری با دول عضو، جامعه مدنی و جامعه علمی را تداوم خواهد بخشید و به ترویج شراکت خصوصی-دولتی در زمینه آموزش کمک خواهد کرد.

۴۰. یونسکو با شبکه های گسترده و دستیابی جهانی برای گسترش همکاری منطقه ای و بین المللی که در اختیار دارد، از امکانات مناسبی برای به اشتراک گذاشتن دانش در میان همه دول عضو برخوردار است. یونسکو در آینده، توجه خود را جهت تضمین تناسب جهانی در زمینه آموزش افزایش خواهد داد. این سازمان برای بسیج همه دول عضو شامل همه ذینفعان مرتبط، جهت درگیر شدن در همکاری، در زمینه جریانات و چالشهای اصلی جهانی، تلاش خواهد کرد.

ترجمه : دکتر محدثه محب حسینی

مدیر بخش آموزش کمیسیون ملی یونسکو

References :

-Stratégie à Moyen Terme 2014-2021 (37C4), UNESCO , 2014.

-Medium- Term Strategy , 2014-2021 , (37C4) , UNESCO , 2014.